

Andreyev gegn Eistlandi

Dómur frá 22. nóvember 2011

Mál nr. 48132/07

6. gr. Réttur til réttlátrar málsmeðferðar fyrir dómi

Réttur til að halda uppi vörnum í sakamáli. Lögmenn. Áfrýjunarfrestur. Endurupptaka máls.

1. Málsatvik

Kærandi, Sergei Anreyev, er fæddur árið 1961. Hann afplánar fangelsisdóm í Eistlandi. Í nóvember 2006 var hann dæmdur af dómstól í Eistlandi í níu ára fangelsi fyrir alvarleg kynferðisbrot gegn ungri dóttur sinni á árunum 2001 til 2005. Kærandi áfrýjaði dóminum og óskaði eftir því að lögmaðurinn B færi með mál hans fyrir áfrýjunardómstólnum. Þegar B sá sér ekki fært að vera viðstaddur aðalmeðferð fyrir áfrýjunardómstólnum var lögmaðurinn K skipaður verjandi kæranda.

Áfrýjunardómstóll staðfesti fyrri niðurstöðu í máli kæranda. Kærandi gerði sjálfur tilraun til að áfrýja dóminum til Hæstaréttar Eistlands en fór þess einnig á leit við lögmanninn B að hann áfrýjaði fyrir sína hönd. B upplýsti kæranda um að hann yrði að fá lögmanninn K til að áfrýja málinu þar sem sá lögmaður hefði farið með mál hans fyrir áfrýjunardómstólnum. Svo fór að K áfrýjaði málinu fyrir hönd kæranda eftir að áfrýjunarfrestur var liðinn. Áfrýjun kæranda sjálfs var hafnað enda gat einungis K áfrýjað fyrir hans hönd. Hæstiréttur Eistlands hafnaði beiðnum K og kæranda um að veitt yrði undanþága frá kærufrestinum.

Kærandi kvartaði til eistneska lögmannafélagsins yfir því hvernig lögmennirnir B og K hefðu haldið utan um mál hans. Úrskurðarnefnd félagsins komst að þeirri niðurstöðu að K hefði vanrækt skyldur sínar og siðareglur lögmannna gagnvart kæranda. Fékk K áminningu vegna þessa.

Kærandi fékk aðstoð lögmanns til að óska eftir endurupptöku máls síns fyrir Hæstarétti Eistlands. Kostnaður kæranda vegna þessa var greiddur af eistneska ríkinu. Beiðni kæranda um endurupptöku var hafnað.

2. Meðferð málsins hjá Mannréttindadómstólnum

Kæran

Kærandi hélt því fram að brotið hefði verið gegn 1. mgr. 6. sáttmálans þar sem honum hefði ekki verið útvegaður lögmaður sem gætti hagsmuna hans með fullnægjandi hætti. Kærandi hefði gert allt sem í hans valdi stóð til að áfrýja málinu en það hefði ekki tekist. Máli hefði skipt að K var fenginn til þess að verja kæranda með skömmum fyrirvara af áfrýjunardómstólnum sem fjallaði um mál kæranda.

Niðurstaða

Dómstóllinn benti á að úrskurðarnefnd um störf lögmannna í Eistlandi hefði komist að þeirri niðurstöðu að K hefði brugðist skyldum sínum með því að vanrækja að áfrýja máli kæranda til Hæstaréttar Eistlands. Í ljósi þess sjálfstæðis sem lögmannastéttin nyti gæti það ekki verið á ábyrgð aðildarríkjanna ef lögmenn gerðu mistök sem leiddu til réttindamissis borgaranna. Aftur á móti væri það á ábyrgð ríkjanna að sjá til þess að til staðar væri fullnægjandi kerfi sem væri svo búið að réttindi borgaranna væru tryggð. Dómstóllinn benti á í þessu samhengi að kærandi hafði átt möguleika á að fá afstöðu úrskurðaraðila til starfa K. Þetta úrræði sem kæranda bauðst hefði á hinn bóginn verið haldið þeim ágalla að í því fólst ekki að hægt var að bæta fyrir þau mistök sem orðið höfðu, t.a.m. með því að framlengja áfrýjunarfrestinn í máli kæranda eða endurupptöku á máli hans. Dómstóllinn tók fram að endurupptaka mála samkvæmt eistneskum lögum væri mun takmarkaðra úrræði en áfrýjun.

Í ljósi þessa, og þrátt fyrir að kærandi hefði ekki þurft að greiða fyrir aðstoð lögmanns við endurupptökumeðferðina, taldi dómstóllinn að vanræksla lögmannsins K og takmörkuð úrræði í eistneskum lögum til að bregðast við vanrækslunni fælu í sér brot gegn 1. mgr. 6. gr. sáttmálans.

Kæranda voru dæmdar 1.000 evrur í miskabætur.